

דברי הכפר

כאן ביתי אל מול גולן
עטור מטע וכרם,
כי אני נולדתי כאן -
עם עץ הצאלון
על דשא הגבון
השקנו יחד הירמוך עכור הזרם .

כפרי הדומים שנערתי משיזף,
כמטרות תחתן סובבתי בשרב,
כציפורים שהעירוני בקולן -
כאן ביתי אל מול גולן .

מוקדש לכל אחד מאיתנו ליום ההתיישבות ה-33 של
כפר - הנשיא.

מספר 722
3 ביולי 1981
א' בתמוז תשמ"א
כפר-הנשיא

מה נשמע?

* השבוע ארוע רדף ארוע, ולכל אחד משקלו הסגולי בחיינו הקיבוציים והלאומיים: סוף שנת הלימודים תשמ"א, החתמת 30 שנות קיום בית הספר המקומי בכפר-הנשיא. סוף המירוץ והבחירות לכנסת העשירית שעמדו בשיאו. ואילו היום בערב אנו מציינים את יום ההתישבות ה-33 לקיבוצנו.

* ביום שני ה-29 ביוני ציינו את סוף שנת הלימודים במסיבה חמסורתית, בהשתתפות כל החברה. אנגה ייחודה דבריה לנוסטלגיה האצורה ב-30 השנים של קיום ביה"ס שלנו וסחפה אותנו למשוט על פני המחזורים השונים - 16 במספר!

נושא ההצגות היה השנה משלים.
ההתרשמות: היה קצר, מגוון, מרשים, מקורי ומהנה.
הביצוע - במלל ובתנועה היה מעניין ומרשים.
ברכותינו לילדי קבוצת "ארבל" הפורסים "כנ"ל":
כתה ה' - לאילת-השחר.
כתה ו' - לכפר-בלום.

(העירו למזכירה שבברכתה לנאטפים במסיבת סיום שנת הלימודים נעדרה כתת "עשור" מן המניין. אם אמת בדבר היא מתנצלת (מנתניה), ומקווה ש"ילדי" הכתה יתגברו על הסראומה.)

** עלון בר-המצוה - : נמסר לנו שאת שער העלון עיצב - דודו. העיטור - פרי ידיה של עפרה. העריכה - נעשתה בידי אריאלה ורות ר'. וההדפסה - בידיה של רות ר'.

* בחירות 81.
אנו עומדים בסיומו של שבוע דחוס, מלא תקוות, ציפיות וחרדות, כן... בעיקר חרדות מפני הבאות.
ביום הבחירות הביעו חברים רבים את דאגתם וחששותיהם מפני הבאות וכולנו יחד נשאנו תפילה חרישית שהזיון ארבע השנים האחרונות לא יחזור במהדורה מאיימת. בעת כתיבת הדברים התפרסמו כבר תוצאות הבחירות, ונראה שתוך ימים ספורים נשמע מי יעמוד בראש מעשה המרכבה.
(פירוט תוצאות ההצבעה בגוף העלון).

* הפצוע היחיד שלנו ביום הבחירות הוא גרשון שרק אשר בעת שחיכה להצביע נתקל בחלון שכור של אחת הוטריונות בחדר ויצמן, (זו שהרב הרפורמי שהיה פה לפני שנה שכר לא בכוונה, או אולי בכוונה...)

שבת שלום,

דליה

יום התישבות 1981

ביתי אל מול גולן - 3

רק על עצמי לספר ידעתי - - - - -

סיפור המשק מזרית אחרת, במלל, שירה ותבועה.

ב-9.30 בחדר האוכל ביום ר', 3.7.81

כולם מוזמנים - כולל ילדי בית הספר שמתבקשים לשבת על יד הוריהם (או קרוביהם) במשך התכנית.

אחרי התכנית, ריקודים לצלילי טייפ חדש.

סימי התשורת

5.7 מירון שורץ

ג' קי עמר

ורד הדר

אפרת אדלשטיין

6.7 אן בלגורי

8.7 יותם עמית

אורי יהודה רוזנברג

(בכד ארנברג)

9.7 מארי כורדיאן

אסנת מרקוסון

אלון פרימוסט

דבה בן-חיים

10.7 יהודה עזר

11.7 ג' סון פרלסון

סוזן סטיל

סימי ניסיון

6.7 בטע ומיק אלמן

7.7 ג' ין ווילי פינקוס

8.7 ניסה וראובן מנז' גורסקי

10.7 יהודית וקני ויטהם

דורית ומיקי חייט

מכל אלה

בימים אלו מלאו 15 שנה למותו של שלום צמלי ז"ל. מאמר זה מפרי עטו בכתב לרגל פתיחת "חדר ויצמן". במקורו הופיע באנגלית בעיתון "ג'רוסלם פוסט".

חזון לעצירים

כפר הנשיא מנציחה את הקשר עם נשיא הראשון של מדינת ישראל

לפני 15 שנה יצאו שלושה טמנסורה אל-חט המתפוררת, הממוקמת בגבול הסורי, ושמו פועמינו לבית המלון בטבריה.

מטרת הביקור היתה לראות את הנשיא הראשון של מדינת ישראל ולבקש את רשותו לקרוא את קיבוצנו על שמו. קיבוצנו מורכב בעיקר מחלוצים אנגליים ומאז היום הגורלי ב-1948 שבו התיישבו באתר הסלעי ההוא חיפשנו דרך בה יוכל ישובנו להזדהות עם האיש שאומץ זה מכבר על ידי הציונים האנגלים - הרי הוא ד"ר חיים ויצמן.

זכורה לי ההתרגשות של השליחות ההיא; החיפוש אחר בגד מתאים - מקטורן שבלקת בהשאלה, מכנסי צמר, הנסיעה המייגעת באוטובוס ולבסוף הכניסה לחדר חשוך בו ישב האיש הזקן במשקפיו הכהות, אוחז במקלו. תוך רגעים מעטים בראה החדר כאילו התמלא אורה; בשכחה הנסיעה הלא-נוחה, ונתגלה הקסם באישיות כבירה זו.

פוטפוטנו, התבדחנו ושוחחנו על קיבוץ ועל אנגליה. יצאנו ובידנו האישור המיוחל - מאז ברשם קיבוצנו רשמית בשם "כפר הנשיא" על שם נשיא ישראל הראשון, ד"ר חיים ויצמן.

כעבור 15 שנה נחת מסוק בכפר הנשיא, כשהוא מעלה ענני אבק ומפזר את המון הילדים והמבוגרים שהתאספו לקבל את פניה של אלמנת הנשיא, גברת ורה ויצמן.

המאורע היה פתיחת תערוכה קבועה מוקדשת לזכרו. היה זה 8 בנובמבר 1964.

ד"ר ויצמן כבר לא היה אתנו והקבוץ שלנו השתנה אבל כפר הנשיא שמר לו אמונים. אין זכר לחורבות המתפוררות, לחלקות השעירות שנחטפו מהאדמה הסלעית העוינת. במקום אלה בראים מטעים ושדות דגן, עצים ובתי מגורים, דשא ובריכת שחיה וגולת הכותרת - המרכז הצבורי חדר האוכל, המועדון, הרחבה, משרדים ספריה ומרפאה.

במרכז זה אמורה להפתח תערוכה לזכור ולכבד את חייו ופעולותיו של ד"ר ויצמן.

הרעיון נולד

הרעיון להזדהות עם המנהיג הציוני הדגול התחזק במשך השנים. בוצר קשר אמיץ בין הקבוץ לבין גברת ויצמן; בתקבלו

המשך בעמ' הבא.....

מכתבים ספרים וחומר אחר. לאט לאט גבנה הרעיון. לא סתם מוזיאון נקים - עם מזכרות של ימי פאר שחלפו - אלא מזהו שיעביק חזון לעתיד.

גם ד"ר בוריס גוריאל, מנהל ארכיון ויצמן הגיע למסקנה זהה בדרך עצמאית -

אחד מילדי כפר הנשיא שהגיע לגיל המצוות, ביקר בארכיון במסגרת משימות הבר מצווה שלו ושוחח עם ד"ר גוריאל. מוקדם ומעודד מגילוי ההתענינות של בן ה-13, הרהר ד"ר גוריאל בנוער אחר, בישראל ובגולה. האם הדוג מא האישית של ד"ר ויצמן, שכל חייו היו קודש לעם היהודי, תשפיע על גישתו של נוער בימינו ליהדות? אולי מרכז קבוצ שטומן בחובו משהו מהרוח שפיעמה בשאיפותיו של ויצמן. בולד רעיון התערוכה הקבוצה בכפר-הנשיא.

מכתב מוֹיִצְמָן

אישיות נוספת הגיעה לאותו רעיון בדרך שונה. היה זה מאיר ויסגל, יושב-ראש מכון ויצמן, שבלי עזרתו לא היה קם כל הפרויקט הזה. צעיר בן 70 שופע מרץ, בוער באש הנביאים, קרא לנו ממכתב שקיבל מד"ר ויצמן באפריל 1944:

"יישאר לנו באירופה בית-קברות אחד ענקי. אין זה בכוחו של איש אחד או של קבוצת אנשים, למחוק את התוצאות של שואה זו, אבל נדמה לי שישנם כמה דברים שעלינו לעשות, ולעשות עכשיו... ראשית, על קבוצה של גברים צעירים, בעלי יכולת מפלסטינה לצאת לארה"ב ולהסב את תשומת לב הקהילה לבעיות אלה. יותר חשוב אנילו - לפי דעתי - להשפיע על צעירים אמריקאים לצאת להתישב בפלסטינה בהקדם האפשרי. במילים אחרות, יש לארגן במהירות תנועה חלוצית בגודל סביר - עכשיו - בלי לחכות לסוף המלחמה. אני מודע לעובדה שרוב צעירנו כעת במצאים בצנא - אני בפגש אתם פה די הרבה, אבל היינו צריכים להתחיל עם נערים בני 15 או 16 כמו "הבונים" כאן (באנגליה) ולהכין אותם לצאת לפלסטינה בעוד שנה שבתיים... לכל זה דרוש דמיון יחד עם פעולה מהירה. מאיר היקר - העניין בעל חשיבות עליונה".

ויסגל המשיך ואמר שעדיין יש הכרח בעליה מהמערב. "אולי לנו היתה גישתנו ל"עליה בפוטנציה" זו לפי תקוותיו של ויצמן - בעלת דמיון ומתוכננת היטב - הם היו באים. אך לא מצאנו את הדרך למשוך אותם, ולאור זה אתם כאן בכפר-הנשיא חשובים כל-כך. אתם תיל החלוץ של יהדות המערב ביש ראל".

התערוכה כוללת צילומים רבים המתארים את דרך חייו של הנשיא, ומספר חפצים אישיים. פעם נוספת ראיתי את מקל ההליכה ואת המשקפיים הכהים שרועים במנוחה ליד חרב עשויה מלאכת מחשבת, מתנה מאחד מאנשי החצר האמיצים של האמיר פייסל.

אוכל לטייל לאורך חייו של הנשיא, מביתו מוכה הסערות במוטלה, עם צילומי המשפחה שבהם דומה אביו לאברהם לינקולן, עד לתבואות המאו-לצות במכבסי ה"ניקר-בוקר" בשעת טקס ההשבעה של הנשיא הראשון של מדינת ישראל. ראיתי את עטו השחור של הלורד בלפור - מתנת ידי-דו בשעת חתימת ההצהרה המפורסמת, העט ביצג כאן קודר ומאשים.

ראיתי את מזוודתו המרופטת אותה נשא עמו במסעותיו הרבים. תעודת הנישואין, תעודת האזרחות בחתימת וינסטון צ'רצ'יל, כרטיס מזון מס' 3 שהובפק ב-1949 ע"י מדינה עבייה באבקת, מובח ליד ציוד המעצדה ממנצ'סטר.

(המשך בעמוד הבא)

(המסך - חדרון לצעירים)

הפריט החושף ביותר הוא אולי פנקס הכתובות:
"לאסקי הרולד, פול. 244" ליד "י. רוטשילד, רג. 2176" - הדמיון
היוצר חוגג כאן!

אחרי שחתכה גברת ויצמן את הסרט, הסתובבתי באולם בחברתה.
הגברת הראשונה התלהבה מכל דבר; עמדה ליד צילום כשהיא מפטירה
"הנה אורד, צילום נהדר" או "הנה הבית במנצ'סטר - יש לי צילום
יותר טוב" או "מי זאת? זאת באמת אבי?" או "המעבדה, כמה שאני
מיטיבה לזכור אותה".

חיי אדם שלמים אצורים במספר צילומים וחפצים אישיים.
קטע קצר מזאום של ויצמן מסמל אולי יותר מכל את הסיבה להקמת
התערוכה בכפר-הבשיל:
"לציונים רבים יש רושם שתמו ימי החלוציות. אין זאת אמת...
לו ניתן היה לי להיות את חיי מחדש, ולחנך שוב את ילדי, הייתי
אולי הולך בעקבות אכרבו בנהלל או בדגביה..."

שלום במלי

תודה רבה לאננה שתרגמה את מאמרד של שלום ז"ל.

אבו משתתפים בצער מרקי ובני המשפחה

במות האם-הסבתא

אבה מרקוסון ז"ל

כל בית כפר-הבשיל

הותיקים-הכזון והחשמה

מי שיבוא לכתב את תולדות הקבוץ הזה ימצא שאת תחילתו צריכים לחפש במאות בתי אב יהודים באוסטרליה, בגרמניה, בצרפת ובעיקר בבריטניה ועוד.

מה היו המביעים השונים והמוזרים שהביאו בבות ובנים יהודיים מסוימים להצטרף לתנועת בער ציוניות, כשרוב חבריהם, או שלא השתייכו לשום ארגון בער כלל, או שהסתפקו בהשתייכות בלתי מחייבת במועדון בער או ב"צופים"? מה דחף אותם ילדים, שבאו ממגוון רב של משפחות יהודיות - מסורתיות, מתבוללות, עשירות ועניות - לבחר בתנועת בער חלוצית דווקא כשהיו אחרות פושרות יותר כמו הפדרציה של בער ציוני? ומה הביא אותם בערות ובערים לא להסתפק במס שפתיים - "יבוא יום ובוודאי שבעלה לפלסטינה!" - אלא לעזב את הדרך הבטוחה בפניהם של קריירה והמשך בוח בחיי הגולה, ולהפרד ממשפחה וללכת לחיים של עמל כפיים, תחילה בחוות הכשרה ואחרי כן במקום נטוש בגליל העליון המזרחי? איש איש והפרוש שלו; איש איש וההסבר שלו; איש איש והחזון שלו.....

היו כאלה שמרדו בחיים הריקניים של קהילה יהודית מתבוללת שאיבה מבינה את שפת התפילה המושמעת בבית הכנסת, בעיקר בימים הנוראים. היו כאלה שנמשכו אחרי הרומנטיקה של לילות אחוה סביב למדורה במחנה, כששפת המדריך הקסומה וספורי החלוצים הראשונים הדליקו אודים עשנים של גאווה לאומית רדומה והפכו לאש בוערת בלב הצעירים. (האירוניה של החיים היא שרבים מן ה"מדריכים הטובים" נשארו בגולה כי לא האמינו בספורים שהם השמיעו, ואפשר למצוא אותם עד היום הזה בפרברים האקסלוסיביים של לונדון, ניו-יורק, יוהנסבורג ומלבורן). היו כאלה שחפשו תוכן חיובי לכנויים "יהודי" או "יהודון"; "Yid" או "Jew Boy" והיו, אולי כאלה, שבאו מתוך אנרציה של אופנת "כך עושים כולם", אבל הם היו המעטים ולרוב לא עמדו במבחן הקשה של מציאת ארץ ישראל. היו כאלה שזה היה להם בטוי לפער הדורות ולמרד הצעורים, אבל לזכותם ייאמר שמרצם לבש צורה חיובית בהפושט אחרי תוכן חיים שונה מן הזעיר-חבורות, חיי-המסחר, הוילות היומרביות, שיחות-הרעים הנבובות על פשיטת-רגל, קושי-מציאת-עוזרת-בית. (אמת, יש אשר זרקו אורח חיים זה בגולה ואחרי תקופה קצרה בקבוץ מצאו אותו טוב בתל אביב ובהרצליה כתוח).

אם יש מכנה משותף לאלה שיצאו לדרך של ציבורות חלוציות מגשימה לפני ארבעים, שלושים ועשרים שנה הרי זה באמונתם שלהיות יהודי יש פן חיובי וחיובי, שחייבים למצוא פתרון לבעיה היהודית וזה עוד בטרם נפתחו שערי מהגרות ההשמה של הרייך המפלצתי הגרמני, ומימדי השואה זעזעו אף את אומות העולם הנאורות שידעו ושתקו. היתה באותם ותיקים בצעירותם כמיהה לבנות אומה בורמלית שתבהל את חייה בשקט מבלי להביט מעבר לכתף שמא התנהגות פרט זה או זה תעורר את תשומת לב הגויים. יותר מכל מבטאות המלים של השיר "באנו ארצה לבנות ולהנבות בה" את רצונם.

(המשך בעמ' הבא.....)

הם היו תוססים וצעירים, שמחים ועצובים, אוהבים ובדכאים מאכזבת אהבה לא מושבת, מתים מעייפות, סובלים מתזונה לקויה, לרובשי "שמאטעס", דוחי מתנות-עניים מהורים אי-שם. הם היו יפים יותר ויפים פחות אך בכולם היה החן של צעירים עושים באמונה. הם היו דמוקרטים אמיתיים והתודכחו על דברים שלא הבינו - תכניות משק כשכל המשק היה גלי אבנים ולול מיניאטורי; חנוך ילדים כשרוב המשוחחים היו רווקות ורווקים שלא הבדילו בין חתול וגופית תיבוק. הם נהלו את דיוריהם בעברית צולעת-משובשת-מגומגמת אבל תמיד בהומור ובהבנת האבסורד שתכופות הוא תולדת המציאות.

עברו שלושים ושלוש שנים: שנים יפות, שנים עצובות, שנים של הצלחה ושנים של כשלון, שנים של רוממות רוח, של הישג לאומי ושנים של דכאון על עזיבת חברים ובנים יקרים.

הבלורית בתלדלה והגופים שפרפים, יעלות החן של ראשוני ההתישנות הפכו לאמהות וסבתות כסופות שיעד. יש ביניהם שהמחלה הטביעה את חותמה, יש כאלה שהאכזבה האישית מטשטשת את החזון שהיה, יש ביניהם שאיבדו משלימים עם מרוץ מחוגי השעון, ויש, עדיין מעטים, שיטנים שינת עולמים בבית הקברות.

אלה הם הוותיקים. שבנו ישוב, שחפשו אורה חיים אחר, ששתלו מדשאות מוריקות, שחפשו תוכן חדש להיותם יהודים. זה ספור הצלחה כי המציאות של מעשיהם מוכיחה קבל עם ועדה שאכן היו כאלה ועשו מעשים גדולים למרות שהיו רק בשר ודם. אלה הם הוותיקים, המרגיזים, המצהיקים, העתיקים והעדיין ברובם מאמינים שאני שמח וגאה להמנות ביניהם.

אריק

ק ב ל ת ש ב ת

ישיבה פתוחה על נושא:

קבלת השבת בכפר-הבשיא

תקיים ביום ד', 8.7.81
בשעה 21.00

במועדון החברה.

כל מי שהנושא קרוב לליבם - מוזמנים!

ספורי של חלוציה / משלח

על אותם ימים ראשונים בחברת מתנדבים * יכולים
לספר לי הרבה חברים * סיפורי הוא קטן וצנוע *
והתחיל ביום א' בשבוע * עם שתי מזוודות כבדות,
ובלב המון ציפיות * תחת מטר סוחף בשעת המתנה
בצומת ראש פינה * הצטננתי קלות, אבי מוכחחה
להודות * הישועה הופיעה לבסוף בדמותם של יואב
ושירה * הם אולי לא זוכרים * אבל בשבילי היו הם
הראשונים * על איך הגעתי והתמקמתי בזו
הנקודה * ניתן להוסיף ולספר עוד כאלף מילה * אך
לא בקטבות באתי כאן לעסוק * כי מהו, למשל לילה
מקפא שעברתי באשקוביות, עם שתי שמיכות * לעומת
אותה עבודה חלוצית, שבאתי כאן לעשות? * את תרומתי
למחסן הבגדים בשמחה נרמתי * יכולתי באותה שמחה
לתרום למשל, לסלילת כביש * אבל לא חיכו לי אותם
חסרי הסבלנות, או אולי זו אבי שקצת אחרתי? *
גם עצים כבר נטעו, ובתים בנו, ואפילו מפעל לתפ-
ארת הקימו, שאיבנו יכול לבייש איש * עלי למצוא
לעצמי, ומהר, מקום שבו אוכל ליצור, בלבי אמרתי *

עבודה בחדר האוכל, בראתה לי בהחלט מתאימה *
(להזכירכם, באותם ימים דברו שם רק אנגלית) זהו,
זה המקום להתחיל בעבודה, חלוצה! * ללמד בני-ישראל
עברית שפה יפה * תוך כדי טיגון ביצה, טטיפת כלים
והגשה * השתפרה האנגלית שבפי גם השתפרה *

אין ברירה, מוכרחים להתחיל מהתחלה * עבודה
חלוצית בבית התיבות, זו התשובה * סלחתי להם,
לדור העמיד, על הפיפי והקקי * שעשרות פעמים ביום
ניקיתי והחלפתי * מה ששבר אותי סופית * זה שהם
סרבו בכל תוקף לדבר עברית *

לא אוכל להמתין לכם שנתיים, חביבי * עבודה
חלוציתובה עוד לפני * אך אם יום יבוא, ויעלה רצון
לפניכם * שאלו עלי אצל תומר, גבה, הלל או חן.

שושנה ק.

חִיּוּנֵי הַחֲלֻצִים
בְּיָמֵינוּ
... וְלִמְנוּחֵינוּ

בואו ללכת עמי בקבוץ נוי

יום אחד שאל אותי חבר מתי הטיול בקיבוץ?? -כן, זה שאתה כותב עליו. -לא זאת הכוונה כמובן; הדברים שאני כותב עליהם אינם מיועדים לטיול מאורגן. כמו כן אינם דברים סתם בוסטלגיים אלא ביטוי לאהבת המקום מתוך הכרות כל פיבותיו ותולדותיו. לרגל יום ההתישבות הקרב רבא אני מבקש לשתף בכך את חברי.

התישבונו בישובנו לא לפי חכמת הקדמונים. אלה התישבו ליד מקורות מים. ואילו אנחנו באלצנו מהיום הראשון להביאם אלינו. זאת עשינו בכמה דרכים: הראשונה - במשאית; השנייה - ע"י הבאת מי מעין טובא בצינורות למסורה. (נשיאת הצינורות הכבדים על כתפיו זכורה לכמה מהבחורים של אז). שלישית - שאיבת מי מעין מסורה למסורה.

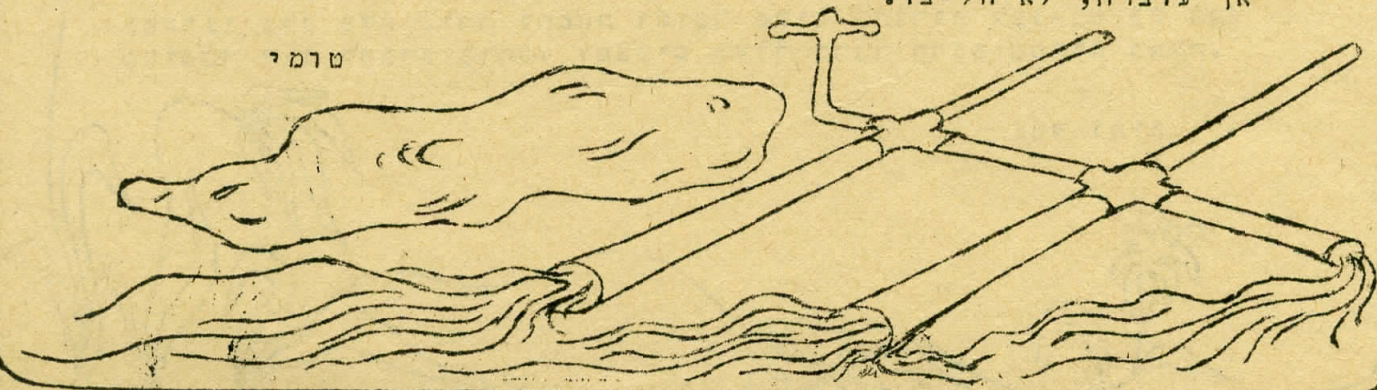
אבל כל זה לא היה מספיק לצרכים הגדלים של כפר-הנשיא המוקמת במקומה החדש. במקום שלפני הבית של מש' שפרובג היום, הועמדו טבקים מעודפי הצבא הבריטי. אליהם נשאבו המים משני המעיינות ובנוסף הובילה משאית מים מעין-מלחה כל יום, כל היום. הוספנו עוד טבק ועוד טבק ומקומם ה"מרוחק" כל-כך נחשב יעד לטיול מחוץ לקיבוץ!

משם הרביל צבור אחד, קודם של 2 ואחר-כך של 3 את המים לשבי יעדים: המטבח והמקלחת הציבורית. הצבור הובח מעל הקרקע והמים התחממו בו מאד בקיץ, אך לא בחורף. בקיר הדרומי של המטבח בקדח חור כדי שיהיה ברז בחוץ בשביל לצחצה שניים בבוקר. תלכו לראות, החור בקיר עוד יטב. במקלחת היה ברז - מבעיר - שחמם מים במשך חצי שעה כאשר החברים גמרו לעבוד. היה סולם כדי לבדוק אם החבית של מים חמים מלאה. היה סולם? יש סולם אבל הוא כבר קצת רקוב ושבור. אם האחראי - תפקיד מרכזי בימים אלה - איחר או זילזל בעבודתו, היה דוחק רב וגם קללות.

לא הרחבנו את רשת המים כי לא היה בירוב. אך ספור ה"ביתנים" הוא ספור אחר.

אבל בענין מים ורחצה היה עוד מרכז חשוב: המכבסה. גם במכבסה היו מים ואם הקיטור פעל, אפילו מים חמים. יום אחד מיטהו גילה שאפשר לעשות אמבטיה בכיורי הבטון הבנויים. חיש מהר הפכה המכבסה לחדר רחצה, במיטב המסורת של המציסמו לגברים בלבד. פלא, עם רוחות הפרצים שהיו, שלא חלינו כולנו בדלקת ראות. אך עובדה, לא חלינו.

טרמי

כאן דבר בצאנע

לפני שבוע עברנו יום שהוא יום היסטורי לגבינו. אומרים, שחיים ומנות קרובים אחד לשני וכך היה היום ו'. התחלנו לחגוג את חגיגת הבת-מצוה של בכדתנו אורלי ובדיוק לפני שהגיעו האורחים, טלפנה אלינו דודה ראי, ואמרה שאנה מרקוסון כבר לא אתנו.... רק באותו בוקר היו יחד.

אנה הלכה בטקט ובשלורה כמו שהיא היתה חיה אתנו פה. רק בבוקר הזכירה שהיא מחכה לחגיגה בערב. אנה חלתה לפני כמה שבועות והייתה ועבודתם של מרקי ובתשבע מרחיקה אותם הרבה מהבית, דודה ראי טפלה בה ואנה צחקה על "האחות הפרטית" שלה וחכתה ל"אחות רחל" - כפי שהיא קראה לה - לבוא לתת לה את הכדורים כמה פעמים ביום. בשבוע האחרון, כשהיא הרגישה יותר טוב, היא הלכה עם דודה ראי לחדר-אוכל לארוחת צהרים.

כמו שחיית אתנו - שקטה, מרוצה ולא מרוגזת - ככה עזבת אותנו. אבל לא בשכחך. זכרונות עליך ישארו עמנו לתמיד.

נטע

ובאותו יום חגגנו את הבת-מצוה. מה אגיד לכם? אין מלים להסביר את הרגשתנו (מיק ואבי) שהגענו ליום הזה. בר-המצוה של דוד היה בין הראשונים במשק וסבא היה פה בקבוץ (אבא של סבתא נטע). אך הכל השתנה.....

אז רציתי, בשביל אבי, שדוד יעלה לתורה, וקבלתי את התשובה: "זה אנו לא עושים. אם תרצו, תעלו לצפת ותסדרו שם." לכן, לא היתה עליה לתורה ועד היום הזה אבי מצטערת בשביל אבי. (אבל הספור הזה מתאים לשבוע זה בו אנו חוגגים את יום ההתישבות כי באמת "היו זמנים".....)

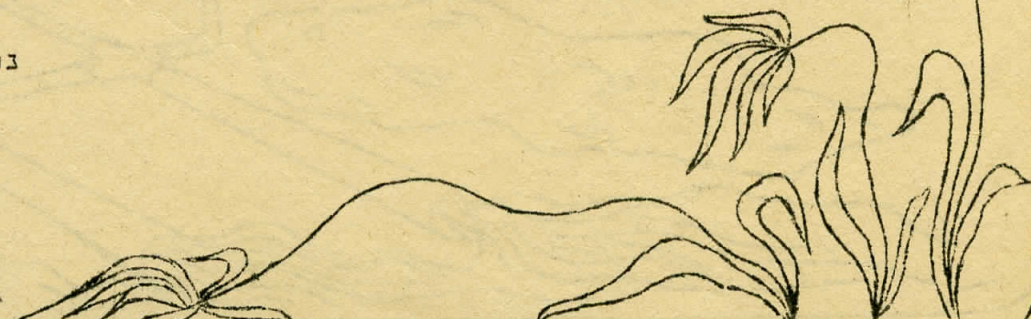
אנו היום מאד מאושרים, מאד עייפים אבל לא מאד זקנים. ולמי שמחכה בקוצר רוח - תורך יגיע. כל דבר בזמנו ולאט-לאט. רק בחוצה סבלנות והיכולת להנות תמיד מהיום הקיים.

כשעליתי להדליק צרות (ללא הצלחה בגד הרוח) שוב התרגשות..... פה, עומדים על שולחן הבת-מצוה של אורלי, הפמוטים שהורי קבלו כמתנה ליום בישראלם.

הרגשות חמות ועמוקות בתוך לבינו (מיק ואבי) כלפי חברינו שאתכם חיינו הרבה זמן (ומקווים עוד הרבה) ובני משקנו וילדיהם.

נשארו בלב מלא שירה ושמחה וחוסר מלים להודות לכולכם על הכל שאיפשר לנו לחגוג ביחד, ומצפים לעוד הרבה הרבה שמחות כאלה.

נטע ומיק

סבתא בקבוצה

המנחה הגיעה למטק לפני 12 שנים עקב מרת בעלה. אשה בת 70.
לא ידעתי למה לצפות. פגשתי אותה קודם לכן אולי 3 או 4
פעמים.

הגיעה למטק אשה לבושה בגדים בצבע לבן או קרם. היא החליטה
לשנות את חייה האפלים בגלגולו שהתבטאו בדירה לא מטופלת -
מחוסר כסף - וחיים שרובם עברו בטיפול בבעלה החולה. והנה ערב
חג אחד הגיעה האשה שלפני בסיעתה זו לא נסעה יותר משנים או
שמונים קילומטרים מביתה.

אולי היה לה קשה להתחלה. היא לא אמרה. היא אף פעם לא התלוצצה.
לפעמים היא שאלה שאלות שאז נשמעו לבו מוזרות כמו - "למה את
עובדת בשבת?" או שאלה רטוריות כמו "למה אין לך בית יותר גדול
לכל הילדים שלכם?" בהתחלה שאלות כאלה היו כזריית מלח על
פצע פתוח. אבל כוונותיה היו טובות ובמהרה למדתי לבצל את
הסבתה הזאת לטובתנו אבל גם לטובתה.

המלים הראשונות בעברית שהיא למדה היו "שוקולדה, סוכריה
ועוגיות". והנה הקשר בעשה בינה לבין בכדיה.

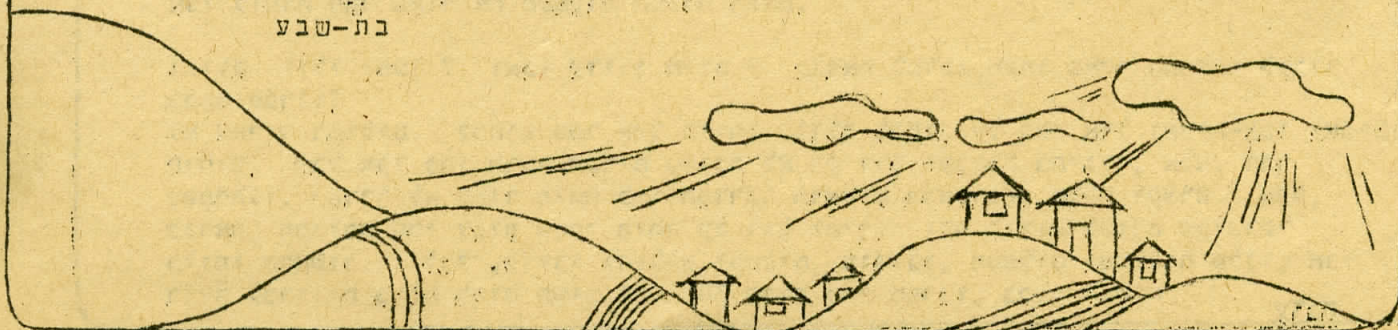
תמיד היו בביתה ילדים. מה טוב יותר לסבתה? ומה טוב יותר
לבכדים? מקום מקלט מבית צפוף. מקום נעים לאכול עוגיות
ולשתות מיץ. פינה שקטה לעבודת בית. מקום לבגן כיבוד. (אם
הצליל היה מזויף, סבתה הסירה את מכשיר השמיעה שלה עד סוף
הנגינה).

כאשר הבכדים נעשו מבוגרים יותר ולמדו קצת אנגלית, היחסים
העמיקו. סבתה היא מוסד. סבתה היא מישור נוסף בחיינו. סבתה
היא דבר חיוני. לסבתות יש פרספקטיבה. הן ראו את העולם
בהתחלת המאה. העולם שלהן מלא דברים יפים מן העבר.

אבל לפני כחודשיים הסבתה שלנו התחילה ליצור יותר קשרים עם
העבר. הזכרונות מהעולם של לפני עלייתה הופיעו לעתים קרובות.
היא חפשה את המשפחה המקורית שלה בנוסף למשפחה המורחבת.
הפרספקטיבה שלה כאילו התרחבה גם בזמן וגם בשטח.

ועכשיו יקה לבו זמן עד שבתרגל ללכת ישר מן הבית אל חדר-
האוכל ולא בעקיפין סביב לדשא הגדול.

בת-שבע

30 שנות בית ספרנו כבר?

ואני פה 25 316 666

12.

המקום : כפר-הנשיא, על יד צריף חדר-האוכל.

הזמן : מרץ 1957.

אני (בקול רם) : איך מגיעים לאריה צבי ? אני עובדת שם.

אני (בליבי) מי זה אריה-צבי בכלל ? יש רק שני ילדים בכתה!!

חבר משק ותיק (בן 29 או 30, זקן מאוד בעיני), לכי על המדרכה הראשית עד סופה

ופני ימינה. קודם תראי את גן רימון ואז אריה-צבי.

אני (בליבי), מדרכה ראשית! יש בדיוק מדרכה אחת במשק הזה שאפשר ללכת עליה בלי

להתמלא בבוק. הוא בטח מתכוון אליה.

אני (בקול רם) : תודה.

אני מוצאת את הבית, נכנסת לתומי ורואה לפחות אלף ילדים, (היו אולי 16), בני 10 עד 12. ריני כ' ופנינה ל' מקבלות את פני ומבקשות ממני לטגן את הביצים. בחיי לא ראיתי פתיליה ובקושי עשיתי לעצמי ביצה. עכשיו אני מקבלת הזמנות.

1. לא הפוכה.

2. הפוכה קשה מאוד מאוד. (שושי).

3. הפוכה רכה.

4. לא הפוכה, בלי נזלת.

5. הפוכה, בלי נזלת אך רכה.

6. שרוף, לא הפוכה.

אני, (בקול רם), ומה בשבילך, חמוד?

אני (בליבי), ממזר, חוסר נימוס! פרא אדם!

(ההזמנות ממשיכות).

אני (בליבי), אני אזרוק ביצה על הילד הבא שמתלונן.

דני נ' (בקול רם מאוד), פויה! איזו מן ביצה!

אני (בלי מילים)xxxxx.....

ביצה מטוגנת מתעופפת לה באוויר.

כל הילדים ביחד : איזו עצבנית!

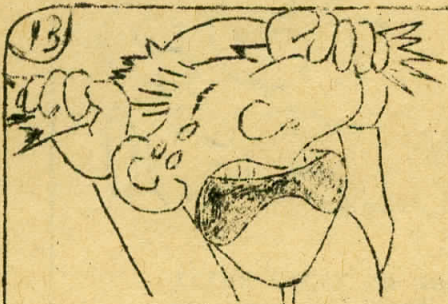
אני (בליבי), מה זה עצבנית?

אני לומדת מהר מאוד את משמעות המילה הזאת.

והיום יולי 1981 ? ואני עדיין חיה ? כנראה למדתי משהו כאשר התחלתי לעבוד בבית ספרנו!

לא אאריך במילים. לפחות ספר אחד הייתי יכולה לכתוב על כחת איל ואריה-צבי ואפילו חוחית. אבל אני כמו הרבה חברים קשורה לא רק דרך העבודה בחינוך, אלא, דרך משפחתנו. הדרך לא תמיד היתה כמו המדרכה הראשית הראשונה, חלקה וקצרה. אבל, כנראה, הכניסה שלי לבית הספר היתה על רגל ימין. וזה הודות לעזרה שקיבלתי ביומי הראשון. לכל ילדינו גדולים וקטנים, מורינו, מטפלים ומטפלות שלנו, אני רוצה לברך את כולם ביום חשוב זה - 30 שנות בית ספרנו, בכפר-הנשיא.

עדנה

שעת היצא הגדול

שעה זו שאני יושב וכותב בה את הדברים האלה, עדיין נשמעות בריקעה חריקות גלגלי הדמוקרטיה. ועדיין העם הולכים ובוכים אל הקלפי.

אינני יודע מה תהיינה תוצאות ההצבעה, וכל מה שנכתב איננו בבחינת חכמה שלאחר המעשה. המשמעות הגורלית של שעה זו אינה תלויה בנצחון המערך או בהפסדו, כי אם בהכנתנו את התהליכים בהם אנו נתונים וביכולתנו להחליץ מהם.

זוהי עת של יאוש גדול ועמוק, כזה שמצמיח ענקים ומדביר חלשים, זוהי שעה בה על היחיד להאחז ביאושו ולהופכו לכלי-נשק נגד קטני אמונה והמונים חסרי אונים. שהורגלו, שאת תחושת העוצמה ניתן למצוא אך ורק במחסה התמון, ושאין בידי היחיד הכח לשנות מאום, כשהוא לבדו.

אנחנו נמצאים היום בצומת שרק ההתרחקות אל תוך העתיד תוכל להראות לנו את יופיה וכאבה. עברנו הרבה ועוד הרבה יעבור עלינו, עשינו הרבה והסתגרנו הרבה, כיסינו על עצמנו בפני החברה הטובבת אותנו וכסינו אותה מפנינו.

עכשיו הזמן להבקיע החוצה - כשלשון המאזניים מלקקת את האמצע - להבקיע בראיה נקייה מאשליות ומהכרת ערך עצמית מיותרת, מרטין בובר טען שחטא הוא הרס ההויה הקיומית של הזולת. עלינו להבין ולדעת את גודל הקורבן הכלכלי שיהיה עלינו להקריב על מנת לתקן את המעוות, יהיה עלינו להקים מחדש או להפוך, את מבנה "המפעלים האיזוריים", את יחסנו לעדות המזרח - ולא בגלל כוחם האלקטורלי - ולשנות ביחד את מבנה החברה הישראלית המעוות, אחרת איך נמנע מאלפי יחידים מתאשים, מלהצטרף לאספסוף חסר דמות שהולך וגדל ומאיים להרוס ולהחרב הכל, לא נוכל לעמוד בזה אם לא נבקש עצמנו מיאושים קטנים וכפירות קטנות.

ותרשו לי בשעת מצוקה זו לשוב בענוה אל "המקורות" שלי ושאני מאמין בכל מאודי שהם המקורות "שלנו".

וכך כותב גורדון : לא הכפירה כשהיא לעצמה מסוכנת, כי אם הכפירה הקטנה, העניה, שאין לה שורשים עמוקים בנפש הכופר ולא כמוחו... הכפירה הגדולה... המקורית, בה הצער הגדול והמחשבה המחפשת הגדולה, היא פוריה ויוצרת לא פחות מן האמונה הגדולה, שגם היא הינה בת הצער הגדול והמחשבה המחפשת הגדולה. הכפירה הגדולה הביאה לעולם עוד בשנים קדמוניות את דת בודהה הנפלאה... זה כוחו של הצער הגדול, שבכל מקום שהוא נמצא, הוא יוצר".

ובמכתב גלוי ליוסף חיים ברנר כותב גורדון : היחיד, וביחוד היחיד המתאש אינו מצפה לגאולה, אינו מצפה לחסדי המציאות ואין עיניו נשואות לכוחם של הרבים. הוא בעצמו הגואל, כלומר, הוא בעצמו הקופץ לתוך הים, הוא בעצמו המטיל על עצמו את המשא הגדול אשר ירסק אותו. אלו הוא חושב חשבונות, אין הוא מביט לצדדים לחשבונות שיחשבו אחרים. יהי מה! כי על כן מתאש הוא, כי על כן אין לפניו אלא שתי דרכים : או לגאול את עצמו מן החיים, או לגאול את החיים."

מלים בליסטראות, שמעבירות צמרמורת בגו, בכוחן ובטריות שבהן. זוהי הצומת של היאוש הגדול בה אנו נמצאים, אני סבור שאסור להחמיץ את השעה, ולבדוק תחת זכוכית מגדלת מה ביכולתה של התנועה הקיבוצית - כתנועה וכיחידים - לעשות בפריפריה הקרובה לקבוצים ובשכונות העוני, לא "נרודניה-ווליו", אלא, תשובה אמיתית וכנה שתביא לחיי שיויון ואחוזה.

ונחיה מודעים בכל מאודנו לעובדה שאם נחמיץ את ההזדמנות הפעם, אנו מסגירים את העם היושב בציון בזרועות הלאומנות, הקנאות והיוהרה, שדי בהן כדי להביא לאובדן כולנו.

כפר הנשיא והבחירות לכנסת

בבואי לסקור את התנהגותה של כפר-הנשיא בבחירות לכנסות השונות, עלי להסביר שיש לנו תופעה של אוכלוסיה גדולה, עקב סידורי המעקב לרישום האוכלוסיה שלנו ועידכונה באופן שוטף. אבל, אליה וקוץ בה, כי לא כל עוזב את כפר-הנשיא, טורח לשנות את כתובתו למקום מגוריו החדש, וכך יש לנו מספר גדול של מצביעים בכח הנמצאים במקומות אחרים בארץ או ירדו את הארץ, החל משנת 1950 ועד היום, מספר המגיע עד בערך רבע מבעלי זכות הבחירה הרשומים בקלפי שלנו - לאנשים אלו יש להוסיף את חיילנו, המהווים כ-10% (!!!) של בעלי זכות הבחירה, לכן אפשר להבין למה בדרך כלל אין יותר מ-65-70 הצבעה בפועל. גם הפעם מצאתי שגם אם יגיעו כל הרשומים בקלפי מכל קצוות הארץ, פרט לחיילים, לא נעבור את 68% ההצבעה בפועל.

אתחיל את סיפורי בבחירות לאספה המכוננת, הכנסת הראשונה שהיו בפברואר 1949, כשהמדינה בת 9 חדשים בלבד ומרשם התושבים נוצר 3 חדשים לפני כן, לנו חברי הבונים-חדרה והבונים-מנסורה היו מקומות הצבעה לפי מקום המגורים, רק שהיו כל-כך הרבה שינויים, חברה ירדו לחדרה, עלו למנסורה, נשלחולפלוגות עבודה כנאות-מרדכי, אפיקים וכפר-בלום, כך שלא היה כמעט חבר שהיה במקום שבו נרשם כחודשיים לפני כן. לכן, נסעו חברינו הלך ושוב. ויש אפילו אחד שנסע לחדרה להצביע והתברר שהוא רשום במנסורה ולכן לא הצביע כלל.

כמו כל הקברים במדינה גם העניינים אצלנו לא היו כל כך מסודרים ולכן, לא שרדו שום פרטים על כמה יכלו וכמה באמת הצביעו. אלו שעשו זאת הסתובבו עם תעודת זיהוי, (כך זה נקרא אז), שבה נמצא בדף האחורי חותמת מלבנית ארוכה, "הצביע לאספה המכוננת".

בבחירות לכנסת השניה היינו כבר כולנו בכפר-הנשיא, וגם המדינה התבגרה והנהוג היה יותר מסודר. ומאז התנהלו הבחירות בצורה מסודרת, פחות או יותר, והנה נתוני ההצבעות השונות במשקנו :

הכנסת	תאריך הבחירות	בעלי-זכות הבחירה	הצביעו	ההצבעה-%
הראשונה (אסיפה מכוננת)	25.1.49	א י ן פ ר ט י ם		
השניה	30.7.51	178	143	84.2
השלישית	26.7.55	179	101	56.4
הרביעית	3.11.59	241	126	52.3
החמישית	15.8.61	239	147	61.5
השישית	2.11.65	204	145	71.1
השביעית	28.10.69	248	180	72.6
השמינית *	31.12.73	309	212	68.6
התשיעית	17.5.77	354	258	72.9
העשירית	30.6.81	432	294	67.9

* עקב מלחמת יום הכיפורים נדחו הבחירות בחודשיים. (המשך בעמ' הבא...)

תוצאות הבחירות לכנסת לפי מפלגות.

הכנסת העשירית 30.6.81	הכנסת התשיעית 17.5.77	הכנסת השמינית 31.12.73	הכנסת השביעית 29.10.69	הכנסת הששית 2.11.65	הכנסת החמישית 15.8.61	הכנסת הרביעית 3.11.59	
432	354	309	248	204	239	241	בעלי זכות הבחירה
294	258	212	180	145	147	126	הצביעו
68 88	69 88	69 88	73 88	71 88	62 88	52 88	ב- אחוזים
2	2	1	7	2	3	-	פסולים
292	256	211	173	143	144	126	קולות כשרים
280	190	193	162	112	134	116	א (את - אמת)
96 88	74 88	91 88	94 88	78 88	92 88	92 88	ב - אחוזים
				1	1	2	ב
					1		ג
1							הב
	4	7	1			2	ה (חלטע-מחל)
						1	זט
	28						זש
				26			נא (רפלי)
	1						כך
3							כב (חלם)
1	2	3	5	3	1		ל (לע)
				1			מ
			1				נס (שלום)
	5						נס (נשים)
		1					עא
			2				עמ
					1		ק
		1					קנ
2	5	3					רצ
		3	2				ש (אבנרי)
1	20						ש (שלי)
4							ה (תחיה)
					6	5	תר
292	256	211	173	143	144	126	סה"כ
*****	*****	*****	*****	*****	****	****	****

16) תוצאות הבחירות לכנסת ה-10
בכפר הנשיא.

הצביעו - 294	בעלי זכות הצבעה - 432
2 פסולים	294 הצביעו
292	17 לא הופיעו
	בחו"ל ותושבי חוץ
280 אמת	86
1 לייע	33 חיללים
4 ת	1 רישום כפול
3 כן	431
2 רץ	1 לא בחיים
1 הב	432
1 ש	
292 סה"כ	

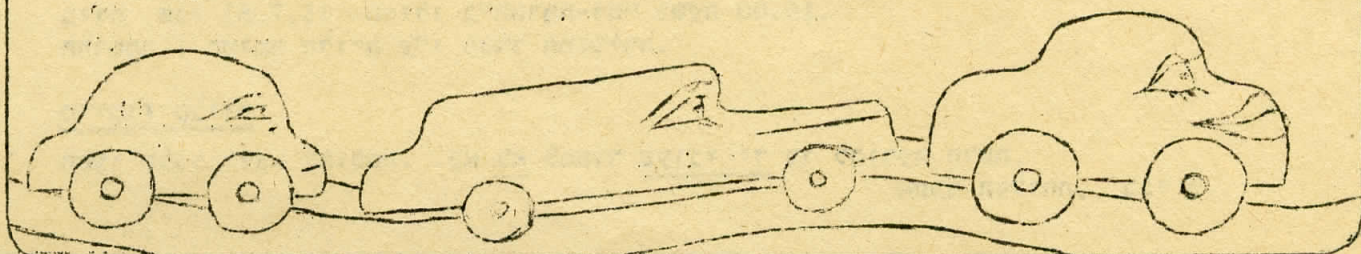
המערכת : צילה, עדנה, דליה.
הדפיסו : צילה, דליה, ציונה.
עטרה : עפרה
שכפלה : אורה
חיברו : חבורת ילדים

צוה 10. החברה

חברי הועדה - רחל, ג'וליה, נעמי, זמי, רותי ע', פנינה ל', פול ויעל ש',
(צילה תחיל בקרוב לפעול. בריאן לא מופיע לישיבות).

1. ג'וני פרנק הביא הצעה שלא תחול שום הגבלה על זכותו של החבר לממש את התקציב השנתי שלו, כולל נסיעה לחו"ל.
הוחל בדיון בנושא והוחלט לדחות את ההחלטה בינתיים, על מנת לתת אפשרות לשוחח על הרעיון בקרב החברים. (ההצעה הועלתה כבר לפני למעלה מחודש).
2. קבלנו טכום של 25 אלף שקלים ללימוד נהיגה. הוחלט אמנם לתת אפשרות לרשיון שני במשפחה, אבל לאפשר קודם למעוניינים מקרב אלה שאין במשפחתם רשיון.
כל הרוצה ללמוד - מתור ראשון או מתור שני, יירשם אצל רותי ע'.
ישראל הדרי יהיה ממונה על כל הפעולה, שתיעשה בקרית-שמונה. ההנחה היא שהכסף יספיק השנה לששה לומדים.
3. ועדת החברה דנה במצב של אי התייחסות ועדת המשק להמלצתה לגשת בדחיפות להזמנת תכנית תשתית להתקנת טלפונים במשק. מטפר חברים יישבו בקרוב עם הנוגעים בדבר, כדי לדרוש התייחסות להצעה, על מנת שיהיו בידיה הכלים המתאימים להחליט בעתיד על סדר עדיפות בהתקנת מכשירים במשק.
4. צפורה העלתה הצעה מטעם ו. השכון בענין זכויות רווקים למימוש דירות קבע.
הוחלט להמליץ בפני החברה שרווק נקלט יחכה שלוש שנים מיום קבלתו לחברות לזכות לעבור לדירת קבע. הצעה זו תובא לאספה.
5. איננו מרוצים מקצב חלוקת המזגנים ומתפשים דרך לזרז את התהליך בקרב הותיקים. מוכנים לקבל רעיונות בנושא.
6. לא מצאנו בינתיים נוסחה מקובלת על הכל בענין נסיעות פרטיות בערב אחרי שעות האוטובוס. אנו מבינים את הצורך לעזור לחבר לצאת לצרכיו הפרטיים ולחזור בלילה, ויחד עם זאת איננו רואים שדבר כזה יכול להתאפשר מבלי לתת הקצבה גדולה של כסף, שהוא תוספת להוצאות אדם. עדיין יושבים על המדוכה וגם בזאת מוכנים לקבל עצה.
7. עובדי הכנין - אלק ואיזק הביעו את רצונם לעזור בקידום הבעיה של בניית מרפסות וגגונים לחברים. בטכום שהוקצב לענין בתקציב ההשקעות הם יבנו לאט לאט במשך השנה, כאשר יזדמן להם, את הללו ע"פ סדר, שועדת החברה תקבע.

יעל ש.

הוצאות

קבלת שבת - תזכורת

כל חבר חייב לרשום כל שבוע, (הרשימה תלויה על הלוח ליד משרד המזכירה) :

1. מספר בני המשפחה שלא יהיו בבית.
2. מספר אורחים.
3. מספר בני המשפחה שלא אוכלים בח"הא.

ילדי בית הספר, ואולפן ומתנדבים

על כל מטפלת ו/או מדריך של קבוצת זמניים או ילדי ביה"ס לרשום מי נוסע.
כמו כן יש לרשום פרטים על תחזית הנסיעות מעתה למשך כל הקיץ, כולל מספר המלווים.
חברים, אם תזכרו את הפרט הקטן הזה כל שבוע - נוכל לקיים קבלת שבת בנועם ובלי בעיות.

נוסעים לחו"ל

חברים שיוצאים לחו"ל מתבקשים לפנות אלי לפחות שבועיים לפני תאריך יציאתם, כדי שנוכל לסדר ביטוח נוסעים בזמן. בתודה מראש, איזי (הנה"ח).

הנחיות לקראת התרומת דם בישוב

א. כל אדם בריא (בגיל 18-65) כשר לתרומת דם למעט :

1. גיל פחות מ-18 או מעל 65.
 2. משקל גוף מתחת ל-50 ק"ג.
 3. לחץ דם סיסטאלי מתחת 100 מ"מ כספית.
 4. תרומת דם קודמת לא פחות מ-3 חודשים.
 5. הריון נוכחי או לידה ב-6 החודשים האחרונים.
 6. צהבת ב-5 השנים האחרונות.
 7. חיסון בחודש האחרון (אין הגבלה לגבי טוקסואיד נגד צפדת).
 8. מחלה חריפה.
 9. מעלות חום, (מעל 37.5 בפה).
 10. מחלות זיהומיות ודלקתיות של העור.
 11. אדם שידוע כחולה לב, מחלת הנפילה, סכרת נעורים, מחלת כליות.
- ב. שוני לגבי נוהלים אלה יכול להיות רק לגבי סעיפים 1-3 לפי הוות דעת רופא הנמצא במקום ההתרמה.

בברכה, ד"ר ש. בר-שני
מנהלת שרותי הדם.

ביום שני 13.7.81 יתחילו ב"התרמת-דם" בשעה 16.00.
ההרשמה : רשימה תלויה ע"י משרד המזכירה.

מריכוז קניות

השען שלנו יוצא לחופשה. נא לא למסור שעוני יד עד להודעה חדשה.
אתכם הסליחה, בני פ.

"ביתי אל מול גולן" *
שיר: יוסף נצר
לחן: חיים ברקבי

איני יודע איך הומים היערות,
איך מתכסים גגות בשלג המרעיף.
לי צאלון נגן, נגן על סערות,
וכליל-החרש מספר לי על אביב ...

"רק על עצמי לספר ידעתי" *
מילים: רחל
לחן: אלברט
פיאמנטה

רק על עצמי לספר ידעתי.
צר עולמי כעולם נמלה,
גם משאי עמסתי כמוה
רב וכבד מכתפי הדלה.
גם את דרכי - כדרכה אל צמרת -
דרך מכאוב ודרך עמל,
יד ענקים זדונה ובוטחת,
יד מתבדחת שמה לאל.

כל ארחותי הליז והדמיע
פחד טמיר מיד ענקים.
למה קראתם לי, חופי הפלא?
למה כזבתם, אורות רחוקים?

פזמון: כאן ביתי,

אל מול גולן,
עטור מטע וכרם,
כי אני

נולדתי כאן.
עם עץ הצאלון, על דשא הגנון
השקנו יחד הירמוך עכור הזרם,
כפרי הדומים שנערתי משיזף,
הממטרות, תחתן סובבתי בשרב,
כצפרים שהעירוני בקולן -

כאן ביתי
אל מול גולן,
אל מול גולן ביתי.

כשהתגיסתי כך אמרתי לצבא:
תנו לי רק הגה ואטוס עד קצה עולם;
די לי כך לגדל כפרח חממה,
אך העינים שוב בקשו את הגולן.

פזמון: כאן ביתי ...

"כיבוי אורות" *
מילים: נעמי שמר
לחן: נעמי שמר

לפעמים
החגיגה נגמרת.
כבוי אורות
החצוצרה אומרת.
שלום לכנורות,
אשמרת תיכונה נושקת לשלישית,
לקום מחר בבקר ולהתחיל מבראשית.

לקום מחר בבקר עם שיר חדש בלב,
לשיר אותו בכח, לשיר אותו בכאב,
לשמוע חלילים ברוח החפשית
ולהתחיל מבראשית.

מבראשית
את עולמך בבקר
תמיד לברוא -
האדמה, העשב
וכל המאורות,
ואז מן העפר - בצלם אנשים -
לקום מחר בבקר ולהתחיל מבראשית.

לקום מחר בבקר ...

אם אצלך
החגיגה נגמרת ...
ובחצות
הביתה את הדרך
קשה לך למצוא,
מתוך החשכה אנחנו מבקשים -
לקום מחר בבקר ולהתחיל מבראשית.

לקום מחר בבקר ...